

การปรับปรุงระบบการกำจัดขยะมูลฝอย

เทศบาลเมืองท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

เทศบาลตำบลท่าบ่อ มีพื้นที่ในการกำจัดขยะมูลฝอย จำนวน 25 ไร่ ซึ่งใช้กำจัดขยะมูลฝอยภายในเขตเทศบาล และให้บริการกำจัดขยะแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ใกล้เคียง ได้แก่ อบต.บ้านเดื่อ อบต.บ้านวุ่น อบต.เวียงคุก อบต.โพนสา อบต.ก่องนาง อบต.ท่าบ่อ เทศบาลตำบลเวียงคุก และเทศบาลตำบลโพนสา โดยใช้วิธีการกำจัดขยะด้วยวิธีการเผากลางแจ้ง ซึ่งการเผายขยะจำนวนมากก่อให้เกิดปัญหามลภาวะ โดยเฉพาะกลิ่นเหม็นจากควันพิษและเขม่าพิษ นอกจากนั้นชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในบริเวณพื้นที่กำจัดขยะ ยังประสบกับปัญหาแมลงวัน และในฤดูฝน น้ำฝนได้ชะล้างขยะบางส่วนลงไปในน้ำของชาวบ้าน

ในปี 2542 ชาวบ้านที่ได้รับความเดือดร้อน รวมตัวกันร้องเรียนมายังเทศบาลตำบลท่าบ่อเพื่อให้เทศบาลแก้ปัญหา คณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่เทศบาลจึงได้จัดประชุมปรึกษาเพื่อระดมความคิดเห็นหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของชาวบ้าน

ข้อมูลพื้นฐานปี
ปัจจุบัน : ปี พ.ศ.

อำเภอ: ท่าบ่อ

จังหวัด: หนองคาย

ประชากร: 20,983 คน

พื้นที่: 11.30 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
เทศบาลเมือง

การเลือกตั้ง : ทางตรง

วิถีใหม่

ในปี 2544 เทศบาลตำบลท่าบ่อจึงได้จัดทำโครงการ “การปรับปรุงระบบกำจัดขยะมูลฝอย” โดยการขยายสถานที่กำจัดขยะเพิ่มเติม และใช้วิธีกำจัดขยะอย่างถูกหลักสุขาภิบาลโดยการขุดบ่อฝังกลบขยะ

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

- จัดซื้อพื้นที่เพิ่มเติมสำหรับทิ้งขยะ จำนวน 21 ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ติดกับที่ทิ้งขยะเดิม ตั้งอยู่ห่างจากตัวอำเภอท่าบ่อประมาณ 13 กิโลเมตร และห่างจากชุมชนใกล้เคียงคือ หมู่บ้านกุดป่องและหมู่บ้านโนนศิลาประมาณ 4-5 กิโลเมตร เพื่รองรับขยะที่เพิ่มปริมาณขึ้น
- ปรับปรุงพื้นที่ โดยการขุดบ่อ จำนวน 3 บ่อ ขนาด กว้าง 5.5 เมตร ยาว 60 เมตร ลึก 3 เมตร ซึ่งแต่ละบ่อสามารถบรรจุขยะได้ประมาณ 20 ปี และสร้างอาคารสำนักงานส่วนชั่งน้ำหนัก 1 หลัง เพื่อใช้เป็นที่สำหรับลงรับและชั่งน้ำหนักขยะ
- ปรับปรุงระบบกำจัดขยะ จากเดิมทำการเผายขยะกลางแจ้ง เป็นการฝังกลบขยะมูลฝอยให้ถูกหลักสุขาภิบาล
- ระบบขนส่งขยะ เทศบาลใช้รถบรรทุกเพื่อขนขยะวันละ 2-3 เที่ยว และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ จะใช้รถขนาดเล็กขนขยะวันละประมาณ 3-4 เที่ยว
- ให้บริการสถานที่ทิ้งขยะให้แก่องค์กรบริหารส่วนตำบลใกล้เคียง จำนวน 9 แห่ง โดยคิดค่าบริการเป็นเงินอุดหนุนรายปี แห่งละ 20,000 บาท/ปี
- ประสานงานกับกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม (ชื่อเดิมก่อนการปฏิรูประบบราชการ) เพื่อขอรับการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการ จำนวน 30,474,000 บาท โดยที่ใช้จ่ายจริง จำนวน 28,589,000 บาท ส่วนงบประมาณที่เหลือเทศบาลส่งคืนให้กระทรวงวิทยาศาสตร์ ฯ
- ออกเทศบัญญัติในการกำจัดมูลฝอย และถือเป็นนโยบายของเทศบาล

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

- งบประมาณสนับสนุนจากกระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและ
สิ่งแวดล้อม ในปี 2544 จำนวน 30,474,000 บาท เพื่อเป็น
ค่าใช้จ่ายดังต่อไปนี้
 - ค่าจัดซื้อยานพาหนะ (รถกระบะ 1 คัน, รถบรรทุกดิน 1
คัน, รถแบ็คโฮ 1 คัน, รถแทรกเตอร์ 1 คัน และรถบรรทุก
ขยะ 1 คัน) จำนวน 10,916,000 บาท
 - งานก่อสร้างบ่อฝังกลบ จำนวน 8,572,841 บาท
 - งานก่อสร้างถนนสายหลักจากถนนใหญ่เข้าสู่ภายใน
บริเวณกำจัดขยะ สาย ก จำนวน 1,570,855 บาท และ
สาย ข จำนวน 643,379 บาท
 - งานก่อสร้างระบบน้ำเสีย จำนวน 845,541 บาท
 - งานก่อสร้างอาคารสำนักงานส่วนซึ่งนำหนัก 1 หลัง
จำนวน 1,154,774 บาท
 - งานก่อสร้างอาคารป้อมยาม 1 หลัง จำนวน 80,668
บาท
 - งานก่อสร้างอาคารควบคุมน้ำเสีย จำนวน 63,711 บาท
 - งานก่อสร้างระบบไฟฟ้าภายนอกและภายใน จำนวน
1,225,062 บาท
 - งานก่อสร้างติดตั้งเครื่องสูบน้ำเสียของอุปกรณ์ 2 เครื่อง
จำนวน 84,000 บาท
 - งานก่อสร้างรั้วรอบโครงการ(ลวดหนาม) ขนาด 1,099
เมตร 319,754 บาท
 - งานก่อสร้างรั้วประตูทางเข้าและป้าย จำนวน 113,850
บาท
 - งานก่อสร้างรางระบายน้ำ จำนวน 1,394,536 บาท
 - งานก่อสร้างเฝ้าระวังคุณภาพน้ำ จำนวน 45,540 บาท
 - งานก่อสร้างพื้นที่ถนนและอื่นๆ จำนวน 74,078 บาท

การระดมทุน

- จัดเก็บค่าบริการกำจัดขยะจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียง
9 แห่ง แห่งละ 20,000 บาท/ปี รวม 180,000 บาท

อุปกรณ์/เครื่องมือ

- คอมพิวเตอร์ จำนวน 2 เครื่อง
- รถบรรทุกขยะ 5 คัน
- รถกระบะ 1 คัน
- รถบรรทุกดิน ขนาด 12 ลบ.ม. 1 คัน
- รถแบ็คโฮ 1 คัน
- รถแทรกเตอร์ 1 คัน
- เครื่องสูบน้ำเสีย 2 เครื่อง

บุคลากร

- พนักงาน ทำหน้าที่ควบคุมการรับ และซึ่งนำหนักขยะ จำนวน 1
คน ทำงาน 7 วัน/สัปดาห์
- พนักงาน ทำหน้าที่ขับรถขนขยะ จำนวน 4 คน ทำงาน 7 วัน/
สัปดาห์
- พนักงาน ทำหน้าที่ขับรถแบ็คโฮ 1 คน ทำงาน 7 วัน/สัปดาห์
- พนักงานฝังกลบขยะ 2 คน โดยมีคนขับรถบรรทุกดิน 1 คน และ
ท้ายรถ 1 คน ทำงาน 7 วัน/สัปดาห์
- พนักงานขับรถแทรกเตอร์ 1 คน ทำงาน 7 วัน/สัปดาห์

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
ช่วงต้นปี 2544	- สำรวจปัญหาความเดือดร้อนเกี่ยวกับสถานที่ทิ้งขยะ และการกำจัดขยะของเทศบาล โดยการออกสำรวจขณะที่จัดทำประชาคมชุมชน	คณะเทศมนตรี/ สมาชิกสภาเทศบาล
ช่วงต้นปี 2544	- ประชุมผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อวางแผน กำหนดระยะเวลา ร่วมกันระหว่างคณะเทศมนตรี สมาชิกสภาเทศบาล และตัวแทนชุมชน - เขียนโครงการ เพื่อจัดทำรายละเอียดของโครงการ แผนการดำเนินงาน และวางแผนด้านงบประมาณ	คณะเทศมนตรี/ สมาชิกสภาเทศบาล/ กรรมการชุมชน
กุมภาพันธ์ 2544	- นำโครงการเสนอที่ประชุมสมาชิกสภาเทศบาล โดยนำเรื่องเข้าบรรจุในแผนพัฒนา 5 ปี - แต่งตั้งคณะทำงานและผู้รับผิดชอบโครงการ	คณะเทศมนตรี/ สมาชิกสภาเทศบาล
	- ทำเรื่องขอรับงบประมาณสนับสนุนจากกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม	นายกเทศมนตรี
เมษายน 2544	- รับมอบงบประมาณในการจัดทำโครงการจำนวน 30,474,000 บาท - เปิดประมูลการก่อสร้าง - จัดซื้อรถขยะเพิ่มเติม จำนวน 5 คัน	นายกเทศมนตรี/ คณะกรรมการที่ได้รับ การแต่งตั้ง
เมษายน 2544	- ดำเนินการก่อสร้างบ่อกำจัดขยะมูลฝอย และจัดซื้อที่ดินเพิ่ม	คณะเทศมนตรี
มีนาคม 2545	- ตรวจสอบการจ้างงานและการก่อสร้าง - แต่งตั้งและมอบหมายงานให้แก่เจ้าหน้าที่ และจัดทำแบบฟอร์มเพื่อเช็คและตรวจสอบขยะประจำวัน	คณะเทศมนตรี
มีนาคม 2545	- ดำเนินการประชาสัมพันธ์สถานที่กำจัดขยะให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ใกล้เคียง	คณะเทศมนตรี
เมษายน 2545	- เปิดบริการขยะจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียง และขยะในพื้นที่ของเทศบาล	เทศบาล
พฤษภาคม 2545	- ประเมินผลการดำเนินงาน และรายงานผลการดำเนินงานให้แก่ฝ่ายบริหารรับทราบ	เจ้าหน้าที่เทศบาล ผู้รับผิดชอบ

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

-- หน่วยงาน/องค์กร --

-- บทบาทความร่วมมือ --

กระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และสิ่งแวดล้อม ให้การสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างบ่อกลบขยะ จำนวน 30,474,000 บาท

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. เทศบาลตำบลท่าบ่อใช้วิธีการกำจัดขยะแบบเผากลางแจ้ง ซึ่งก่อให้เกิดมลภาวะในหลาย ๆ ด้าน ได้แก่ มลภาวะทางอากาศ เช่น กลิ่นเหม็นจากควันพิษและเขม่าพิษ เป็นต้น นอกจากนั้นการที่เทศบาลได้เปิดบริการสถานที่รับทิ้งขยะจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในละแวกใกล้เคียง ส่งผลให้ปริมาณขยะที่เทศบาลต้องกำจัดมีเพิ่มขึ้น

- ประชาชนที่อยู่อาศัยในบริเวณรอบๆ สถานที่ทิ้งขยะได้รับความเดือดร้อนจากมลภาวะข้างต้น เช่น ครันจากการเผาขยะ นอกจากนี้ยังประสบกับปัญหากลิ่นเหม็นจากขยะที่มีเป็นจำนวนมาก แผลงวัน และน้ำเสียจากกองขยะไหลเข้าสู่พื้นที่นาของเกษตรกร เป็นต้น

หลังการดำเนินการ

- ปรับเปลี่ยนระบบการกำจัดขยะมูลฝอย โดยใช้วิธีการขุดบ่อฝังกลบขยะเพื่อให้ถูกหลักสุขาภิบาล ส่งผลให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณใกล้เคียงสถานที่ทิ้งขยะ และเคยประสบความเดือดร้อนจากปัญหามลภาวะต่างๆ เกิดความพึงพอใจต่อระบบการกำจัดขยะในรูปแบบใหม่
- การขยายพื้นที่ทิ้งขยะอีก 21 ไร่ รวมกับพื้นที่เดิมเป็น 46 ไร่ และการขุดบ่อขยะแบบฝังกลบทำให้เทศบาลสามารถยืดเวลาการใช้สถานที่ทิ้งขยะได้ โดยที่บ่อขยะ 1 บ่อ สามารถรองรับขยะของเทศบาลและขยะจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียงได้ถึง 20 ปี ซึ่งในปัจจุบันเทศบาลขุดบ่อทิ้งขยะจำนวน 3 บ่อ
- เทศบาลมีรายได้จากการเก็บค่าบริการการทิ้งขยะจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียง จำนวน 9 แห่ง แห่งละ 20,000 บาท รวม 180,000 บาท/ปี ซึ่งเทศบาลสามารถนำรายได้ส่วนนี้ มาใช้ในงานกำจัดขยะของเทศบาลต่อไป

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ประชาชนในพื้นที่บางส่วนไม่ยอมรับโครงการ เนื่องจากไม่เข้าใจถึงความจำเป็นที่เทศบาลต้องจัดซื้อที่ดินเพิ่มเติมเพื่อกำจัดขยะ และปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการขยะที่ต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก	1. จัดประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน และตัวแทนประชาชน เพื่อทำความเข้าใจ ชี้แจงถึงเหตุผล และกำหนดหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน
2. การประสานงานกับหน่วยงานที่ให้การสนับสนุนโครงการไม่ราบรื่น และเกิดความล่าช้า	2. นายกเทศมนตรีดำเนินการอย่างจริงจัง โดยการประสานงานขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้วยตนเอง

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

- ความตั้งใจจริงและการสนับสนุนของผู้บริหารในการแก้ไขปัญหา
- การสร้างความร่วมมือและความไว้วางใจซึ่งกันและกันในการประชุมเพื่อกำหนดแนวทางแก้ไข ปัญหา นอกจากนี้ การสร้างความมีจิตสำนึกร่วมกัน รวมทั้งการประสานงานที่ดีของทุกฝ่าย ส่งผลให้การจัดทำโครงการสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ความยั่งยืนในการดำเนินการ

การกำจัดขยะแบบวิธีการฝังกลบของเทศบาลมีความยั่งยืน เนื่องจากเทศบาลได้จัดระบบการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังได้จัดทำเทศบัญญัติในการกำจัดมูลฝอยเพื่อประกาศเป็นนโยบายของเทศบาลต่อไป

ความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดประสบการณ์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ สามารถนำโครงการนี้ไปปฏิบัติได้ โดยคำนึงถึงศักยภาพของบุคลากร การมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายในการมีส่วนร่วมในการคิด การทำ และรับผิดชอบต่อโครงการ

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล	: นายสุรศักดิ์ โสตะวงศ์
ตำแหน่ง	: นายกเทศมนตรี
หน่วยงาน	: เทศบาลตำบลท่าบ่อ
ที่อยู่	: 999 หมู่ 8 ถนนเลียบบแม่น้ำโขง ตำบลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ
จังหวัดหนองคาย
โทรศัพท์	: (042) 432-222
ชื่อ-นามสกุล	: นายวิโรจน์ จันทรด
ตำแหน่ง	: ปลัดเทศบาล
หน่วยงาน	: เทศบาลตำบลท่าบ่อ
ที่อยู่	: 999 หมู่ 8 ถนนเลียบบแม่น้ำโขง ตำบลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ
จังหวัดหนองคาย
โทรศัพท์	: (042) 431-550
ชื่อ-นามสกุล	: นายโกศล ปานศรี
ตำแหน่ง	: หัวหน้ากองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
หน่วยงาน	: เทศบาลตำบลท่าบ่อ
ที่อยู่	: 999 หมู่ 8 ถนนเลียบบแม่น้ำโขง ตำบลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ
จังหวัดหนองคาย
โทรศัพท์	: (042) 432-222 , (01) 768-4474

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีนใหม่ : พ.ศ. 2545

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานที่ตั้ง	เทศบาลตำบล 999 หมู่ 8 ถนนเลียบแม่น้ำโขง ตำบลท่าบ่อ อำเภ ท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย 43000
ขนาดพื้นที่ งบประมาณรายจ่าย	11.30 ตารางกิโลเมตร 32,493,985.55 บาท (ปีงบประมาณ 2545) 10.42% เงินเดือนและค่าจ้างประจำ 8.09% ค่าจ้างชั่วคราว 8.22% รายจ่ายงบกลาง 4.66% ค่าตอบแทน 17.03% ค่าใช้สอยและวัสดุ 0.78% ค่าสาธารณูปโภค 0.37% ค่าอุดหนุน 2.87% ค่าครุภัณฑ์ 44.46% ค่าที่ดินและสิ่งก่อสร้าง 0.03% รายจ่ายอื่น
งบประมาณรายได้	43,544,541 บาท (ปีงบประมาณ 2545) 3.36% จัดเก็บเอง 56.17% รัฐจัดเก็บให้ 33.18% อุดหนุน
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	142 คน 26 คน พนักงานท้องถิ่น 37 คน ลูกจ้างประจำ 76 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	20,983 คน
จำนวนครัวเรือน	5,357 ครัวเรือน
ประชากรแฝง	300 คน
รายได้เฉลี่ยประชากร	50,000 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	เทศบาลตำบลท่าบ่อ ห่างจากจังหวัดหนองคาย ไปตามทิศตะวันตกตามถนนทางหลวงแผ่นดิน 42 กิโลเมตร และถนนพหังชลประทาน 26 กิโลเมตร ทิศ เหนือติดลำห้วยโมง ตำบลกอนาง ทิศใต้ติดบ้านนา ช้างน้ำ และ อบต.ท่าบ่อ ทิศตะวันออกติดเขตเทศบาล ตำบลโพนสา ทิศตะวันตกติดบ้านทุ่ม และ อบต.น้ำโมง พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มและเป็นพื้นที่สูงบาง แห่ง มีแม่น้ำลำห้วยไหลผ่าน ได้แก่ แม่น้ำโขง และ ลำห้วยโมง ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ทำนา ทำสวน ทำไร่ และประกอบอาชีพค้าขายเป็นอาชีพเสริม